


Általános információk - Ausztria

 Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata [de](#) nemrég módosult. Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítónk.

TARTALOMJEGYZÉK

- 1 Hogyan készül a végintézkedés (végrendelet, közös végrendelet, öröklési szerződés)?
- 2 Nyilvántartásba kell-e vetetni a végintézkedést, és ha igen, hogyan?
- 3 Korlátozott-e a végintézkedési szabadság (van-e például kötelesrész)?
- 4 Ki mennyit örököl végintézkedés hiányában?
- 5 Melyik hatóság illetékes a következőkben?
 - 5.1 öröklési ügyek
 - 5.2 az örökség elfogadását vagy visszautasítását kimondó nyilatkozat átvétele
 - 5.3 a hagyomány elfogadását vagy visszautasítását kimondó nyilatkozat átvétele
 - 5.4 a kötelesrész elfogadását vagy visszautasítását kimondó nyilatkozat átvétele
- 6 Az öröklés rendezésére vonatkozó, tagállami jog szerinti eljárás rövid leírása, beleértve a hagyaték felszámolását és az eszközök felosztását (indít-e például hivatalból örökösödési eljárást a bíróság vagy más illetékes hatóság)
- 7 Hogyan és mikor válik valaki örökössé, illetve hagyományossá?
- 8 Felelős-e az örökös az elhunyt adósságaiért, és ha igen, milyen feltételek mellett?
- 9 Milyen dokumentumokat és/vagy információkat kell benyújtani rendszerint az ingatlan bejegyzéséhez?
 - 9.1 Kötelező vagy megkeresés alapján kötelező-e a hagyatéki gondnok kijelölése? Ha igen, milyen lépéseket kell tenni?
 - 9.2 Ki jogosult végrehajtani az elhunyt végintézkedését és/vagy kezelni a hagyatékot?
 - 9.3 Mik a gondnok jogai?
- 10 Milyen dokumentumokat állítanak ki rendszerint a hagyatéki eljárás során vagy azt követően a tagállami jog szerint a kedvezményezettek jogállásának és jogainak bizonyítására? Rendelkeznek ezek bizonyító erővel?



A tájékoztatók elkészítésében közreműködött  az Európai Unió Közjegyzőseinek Tanácsa (CNUE).

1 Hogyan készül a végintézkedés (végrendelet, közös végrendelet, öröklési szerződés)?

Végrendelet készítésekor különleges alaki követelményeket kell betartani. Az osztrák jogban elismert végrendeleti típusok a következők:

- közjegyző vagy bíróság által készített közvégrendelet,

- holográf végrendelet, amelyet a végrendelkezőnek teljes egészében magának kell írnia és aláírnia,
- írásbeli végrendelet (kézzel írt vagy a végrendelkezőtől eltérő személy által gépelt), amelyet három tanú jelenlétében kell elkészíteni.

Öröklési szerződést (az Osztrák Általános Polgári Törvénykönyv [*Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch – ABGB*] 1249. és következő cikkei) csak házastársak vagy olyan párok köthetnek, akik eljegyezték egymást és ténylegesen össze fognak házasodni, és azt közjegyzői okirat formájában kell elkészíteni (összhangban a közjegyzői okiratokról szóló törvény [*Notariatsaktsgesetz*] 1. cikkének (1) bekezdése a) pontjával); két tanú vagy egy második közjegyző jelenléte szükséges. Az öröklési szerződés, amelynek meg kell felelnie a halál esetére vonatkozó végrendeleti intézkedések érvényességi követelményeinek, nem rendelkezhet a hagyaték több mint háromnegyed részéről. Ebben az összefüggésben a bejegyzett élettársaknak ugyanolyan jogaik vannak, mint a házastársaknak és az eljegyzett házasulandó pároknak (az Osztrák Általános Polgári Törvénykönyv 1217. cikke).

Közös végrendeletet csak házastársak vagy bejegyzett élettársak készíthetnek (az Osztrák Általános Polgári Törvénykönyv 583. és 1248. cikke). Megjegyzés: A „bejegyzett élettárs” mint jogintézmény csak azonos nemű személyek számára érhető el.

A halál esetére szóló ajándékozást (*donationes mortis causa* [személyes vagyontárgy elajándékozása olyan személy által, aki arra számít, hogy a közeljövőben meghal, és amely csak az ajándékozó halálát követően válik teljes hatályúvá]) az Osztrák Általános Polgári Törvénykönyv 956. cikke szabályozza. Az ajándék adható meghagyásként/hagyományként vagy szerződésben, amelyet közjegyzői okirat formájában kell elkészíteni.

2 Nyilvántartásba kell-e vetetni a végintézkedést, és ha igen, hogyan?

A végrendeletet, öröklési szerződést és a kötelesrész/törvényes örökrész öröklésére vonatkozó jogról lemondó bármely szerződést be lehet jegyeztetni az Osztrák Végrendeletek Központi Nyilvántartásába (az Osztrák Közjegyzői Kódex [*Notariatsordnung*] 140b. cikke), feltéve, hogy azt letétbe helyezték egy közjegyzőnél, bíróságon vagy ügyvédnél. Ezt elektronikus nyilvántartást az Osztrák Polgári Közjegyzői Kamara (*Österreichische Notariatskammer*) kezeli, és az egyetlen végrendeleti nyilvántartás, amelyet a törvény szabályoz. A bíróságok és a közjegyzők kötelesek bármilyen ilyen dokumentum létét bejelenteni a nyilvántartásba (az Osztrák Közjegyzői Kódex 140c. cikkének (2) bekezdése). A bejegyzés célja, hogy ezek az okiratok könnyebben fellelhetők legyenek a hagyatéki eljárás során.

3 Korlátozott-e a végintézkedési szabadság (van-e például kötelesrész)?

A kötelesrész (amely korlátozza a végrendelkezési szabadságot) a törvényes örökrész fele az elhunyt leszármazottai esetében, illetve leszármazott hiányában a törvényes örökrész egyharmada a felmenő ági rokonok esetében. A túlélő házastárs vagy bejegyzett élettárs kötelesrésze a törvényes örökrészük fele. Ha a kötelesrésze jogosult örökösnek soha nem volt szoros családi kapcsolata az elhunytal, a kötelesrész csökkenthető.

A kötelesrész kedvezményezettjei lemondhatnak a kötelesrészükről az öröklés bekövetkezése előtt, ha szerződéses megállapodást kötnek (közjegyzői okirat) a jövőbeni végrendelkezővel.

A kötelesrész pénzbeli igény a hagyaték értékének arányos részére.

A kötelesrésze vonatkozó igényt három éven belül a bíróság előtt kell érvényesíteni (az Osztrák Általános Polgári Törvénykönyv 1487. cikke). Az elévülési idő akkor kezdődik, amikor az elfogadó nyilatkozatot bemutatják a Nemperes Eljárási Törvény (*AußenstrG*) 152. cikkének megfelelően.

A kötelesrésze le lehet mondani a végrendelkező életében. A lemondást közjegyzői okiratban vagy hivatalos bírósági feljegyzésben kell megtenni (az Osztrák Általános Polgári Törvénykönyv 551. cikke).

4 Ki mennyit örököl végintézkedés hiányában?

Ha az elhunyt egyedülálló és gyermektelen volt, az elhunyt szülei örökölnék egyenlő arányban. Ha az elhunyt szülei már korábban meghaltak, helyettük a testvérei örökölnék.

Ha az elhunyt egyedülálló volt, de a gyermekei túléltek, a gyermekek egyenlő arányban örökölnék.

Ha az elhunytat túlélte a házastársa, de nem voltak gyermekei, a túlélő házastárs lesz az egyedüli örököse, ha nincs túlélő szülő, testvér és nagyszülő.

Ha az elhunytat túléltek a házastársa és a gyermekei, a házastárs a hagyaték egyharmadát kapja, és a fennmaradó rész egyenlően oszlik meg a gyermekek között.

A bejegyzett élettársakra ugyanazok az öröklési szabályok vonatkoznak, mint a házastársakra. A nem bejegyzett élettárs (együttélő élettárs) csak akkor örököl a hagyatékából, ha van erre vonatkozó végrendeleti intézkedés. Azonban a túlélő együttélő élettársat védi osztrák lakásbérleti törvény és a lakás közös tulajdonára vonatkozó osztrák törvény (*Wohnungseigentumsgesetz*). Ha az elhunyt és az együttélő élettársa a lakás közös tulajdonosai voltak (közös lakástulajdon), akkor az elhunyt része a túlélő élettársat illeti.

Ha az elhunytat nem éli túl házastárs vagy gyermek, az öröklési jog az elhunyt szüleit és azok leszármazóit (az elhunyt testvéreit) illeti (az Osztrák Általános Polgári Törvénykönyv 735. és 736. cikke).

Ha az elhunytat túlélte a gyermekei, de a házastársa nem, akkor a gyermekek egyenlő arányban örökölnek (az Osztrák Általános Polgári Törvénykönyv 732. cikke).

Ha az elhunytat túlélte a házastársa és a gyermekei, a házastárs a hagyaték egyharmadát örökli, továbbá a törvény által biztosított elsőbbségi hagyományt, amely a háztartási tárgyakra jogosítja fel őt. A hagyaték kétharmada egyenlően oszlik meg az elhunyt gyermekei között (az Osztrák Általános Polgári Törvénykönyv 757. cikke).

A bejegyzett élettársaknak ugyanolyan jogaik vannak, mint a házastársaknak (az Osztrák Általános Polgári Törvénykönyv 537a. cikke). Megjegyzés: A „bejegyzett élettárs” mint jogintézmény csak azonos nemű személyek számára érhető el.

5 Melyik hatóság illetékes a következőkben?

5.1 öröklési ügyek

Kerületi bíróság (*Bezirksgericht*); bírósági biztos (közjegyző) mint a bíróság szerve.

Az ügy tárgya és a földrajzi terület alapján az illetékes hatóság az a kerületi bíróság, ahol az elhunyt utolsó törvény szerinti lakóhelye volt (utolsó tartózkodási hely, szokásos lakóhely) (a bíróság illetékességéről szóló osztrák törvény [*Jurisdiktionsnorm – JN*] 105. cikke és a bíróság illetékességéről szóló osztrák törvény 65. és 66. cikke). Az eljárás lefolytatása érdekében a kerületi bíróság a közjegyző, mint bírósági biztos szolgálatára támaszkodik (a bírósági biztosokról szóló törvény [*Gerichtskommissärsgesetz, GKG*] 1. cikke).

5.2 az örökség elfogadását vagy visszautasítását kimondó nyilatkozat átvétele

Kerületi bíróság (*Bezirksgericht*); bírósági biztos (közjegyző) mint a bíróság szerve.

5.3 a hagyomány elfogadását vagy visszautasítását kimondó nyilatkozat átvétele

Kerületi bíróság (*Bezirksgericht*); bírósági biztos (közjegyző) mint a bíróság szerve.

5.4 a kötelesrész elfogadását vagy visszautasítását kimondó nyilatkozat átvétele

Kerületi bíróság (*Bezirksgericht*); bírósági biztos (közjegyző) mint a bíróság szerve.

6 Az öröklés rendezésére vonatkozó, tagállami jog szerinti eljárás rövid leírása, beleértve a hagyaték felszámolását és az eszközök felosztását (indít-e például hivatalból örökösödési eljárást a bíróság vagy más illetékes hatóság)

Az öröklési eljárást (vagy „hagyatéki eljárás” [*Verlassenschaftsverfahren*]) a kerületi bíróság indítja meg, miután az öröklés bekövetkezését hivatalosan bejelentették. Az a kerületi bíróság illetékes, amelynek területén az elhunyt utolsó lakhelye vagy szokásos tartózkodási helye volt. Az eljárást a közjegyző folytatja le bírósági biztos minőségében, és az eljárás bírósági végzéssel zárul.

A hagyatéki eljárást hivatalból kell megindítani, amint a bíróság tudomására jut a haláleset (a Nempes Eljárási Törvény [*Außerstreitgesetz, AußStrG*] 143(1) cikke).

A bírósági biztos a bírósági hagyatéki eljárás keretében azonosítja az örökösöket (az Osztrák Általános Polgári Törvénykönyv 797. cikke).

A bíróság biztos (a bírósági biztosokról szóló törvény 1. cikke (2) bekezdése 2. albekezdésének b) pontja és 2. cikkének (2) bekezdése) felveszi a hagyatéki leltárt, ha benyújtották az öröklés feltételes elfogadására vonatkozó nyilatkozatot [amely az örökös felelősségét az általa a hagyatékából kapott vagyon értékében korlátozza]; ha van bármely olyan személy, aki jogosult lehet kötelesrészre; ha bármely személy kiskorú vagy más alapon jogi képviselőre lehet szüksége; ha megadták az engedélyt arra, hogy az örökséget elkülönítsék az örökös vagyontól; ha utóörökös általi öröklést kell figyelembe venni, vagy ha zártkörű végrendeleti bizalmi vagyon jött létre; ha fennáll a lehetősége annak, hogy örökös hiányában az állam fog örökölni; vagy ha ezt kéri arra jogosult személy vagy a hagyaték gondnoka (a Nempes Eljárási Törvény 165. cikke).

7 Hogyan és mikor válik valaki örökössé, illetve hagyományossá?

Senki sem veheti birtokba az örökséget a saját hatáskörben. Ehelyett az örökséget hivatalosan át kell adni, hogy az az örökös törvényes birtokába kerüljön, amely eljárás „vagyonátszállás” („*Einantwortung*”) néven ismert és a hagyatéki bíróság (*Abhandlungsgericht*) végzése alapján történik (az Osztrák Általános Polgári Törvénykönyv 797. cikke, és a Nempes Eljárási Törvény 177. cikke). A vagyon csak akkor szállhat át, ha a bírósági hagyatéki eljárás befejeződött és az érintett személyek benyújtották az öröklési elfogadó nyilatkozatot az öröklésre való joguk bizonyítékaként. Ingatlan esetében is: a tulajdonjog az átszállás időpontjában száll át, azaz mielőtt az új tulajdonost bejegyzik a földhivatalnál. Azonban, ha az örökösök ésszerű időn belül nem nyújtják be a bejegyzési kérelmet a földhivatalhoz, a bírósági biztos köteles helyettük benyújtani a kérelmet.

8 Felelős-e az örökös az elhunyt adósságaiért, és ha igen, milyen feltételek mellett?

Az örökösök az elhunyt tartozásaiért a teljes saját vagyonukkal felelnek. Ha azonban leltárt vettek fel, csak az örökség értékéig tartoznak felelősséggel.

9 Milyen dokumentumokat és/vagy információkat kell benyújtani rendszerint az ingatlan bejegyzéséhez?

A szerzés jogcímét igazoló okiratot be kell mutatni a földhivatali bíróságnak (*Grundbuchgericht*). Az örökösök kötelesek bemutatni az átszállási végzést és a hagyományosok kötelesek bemutatni a hivatalos megerősítést. Ezen kívül szükséges lehet bemutatni az adó befizetésére vonatkozó igazolást és – az adott tartomány törvényeitől függően – az ingatlanügyletekre vonatkozó jogszabály alapján kiállított különleges engedélyt, valamint – adott esetben – a szerző állampolgárságára vonatkozó igazolást.

9.1 Kötelező vagy megkeresés alapján kötelező-e a hagyatéki gondnok kijelölése? Ha igen, milyen lépéseket kell tenni?

Nem szükséges vagyonkezelőt kijelölni.

9.2 Ki jogosult végrehajtani az elhunyt végintézkedését és/vagy kezelni a hagyatékot?

Az örökös, aki kellően tudja bizonyítani az öröklésre való jogát az öröklés elfogadásakor, jogosult használni és kezelni az örökölt vagyont és képviselni az örökséget, kivéve, ha a hagyatéki bíróság (*Verlassenschaftsgericht*) másként rendelkezik. Amennyiben ez egynél több félre vonatkozik, minden fél közösen gyakorolja ezt a jogot, kivéve, ha másként állapodnak meg (az Osztrák Általános Polgári Törvénykönyv 810(1) cikke).

9.3 Mik a gondnok jogai?

A végrendeleti végrehajtó csak másodlagos szerepet játszik az osztrák hagyatéki eljárás során. Ez attól függ, hogy a bíróság hogyan kezeli a hagyatéki eljárást, és a bírósági biztos helyzetétől, aki biztosítja, hogy az elhunyt kívánságait végrehajtsák. Az Osztrák Általános Polgári Törvénykönyv 816. cikke szerint az elhunyt végrendeleti intézkedésben kijelölhet valakit, aki felelős a végső kívánsága végrehajtásáért. Az ilyen személy feladatait a végrendeleti intézkedés határozza meg, és az annak ellenőrzésétől, hogy az örökös/hagyományos teljesít-e bizonyos feltételeket vagy helyesen osztja-e fel a hagyatékot, a hagyaték kezeléséig terjedhet.

Ha a hagyaték hitelezőinek felhívására vonatkozó eljárás részeként szóbeli eljárást tartanak (az Osztrák Általános Polgári Törvénykönyv 813–815. cikke), a bírósági biztos köteles bejelenteni az ilyen eljárás dátumát, és megidézni a végrehajtót (a Nempes Eljárási Törvény 174. cikke).

10 Milyen dokumentumokat állítanak ki rendszerint a hagyatéki eljárás során vagy azt követően a tagállami jog szerint a kedvezményezettek jogállásának és jogainak bizonyítására? Rendelkeznek ezek bizonyító erővel?

Kérésre a bírósági biztos hivatalos megerősítést ad ki a kedvezményezetteknek, amely igazolja a képviselői jogukat (a Nempes Eljárási Törvény 172. cikke).

Miután az örökösöket és az ő részesedésüket véglegesen meghatározták, és bizonyítékot szolgáltatottak arra, hogy az egyéb követelmények teljesültek, a bíróságnak át kell ruházni az örökséget az örökösökre (a Nempes Eljárási Törvény 177. cikke: átszállási végzés). Az átszállási végzés egy hivatalos példánya, amelyen megtámadhatatlansági igazolás (jogerősítő záradék) van, elegendő a hitelintézeteknél zárolt pénzek feloldásához (a Nempes Eljárási Törvény 179. cikke: átszállási végzés).

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

